

Р. А. Прахарэнка
Навук. кёр. **В. І. Яцухна**
канд. філал. навук, дацэнт

БЕЛАРУСКАЯ МЕНТАЛЬНАСЦЬ У ТВОРЫ В. МАРЦІНОВІЧА «СФАГНУМ»

У сваіх творах пісьменнікі часта адлюстроўваюць нейкія рэаліі свайго жыцця, яны могуць звяртаць увагу на актуальныя праблемы грамадства, на палітычныя ці сацыяльныя з'явы ці паказваюць гэтае самае грамадства, выкрываючы і высмейваючы нейкія заганы і стэрэатыпы.

Да такіх твораў і належыць «Сфагнум». На першы погляд, лёгкая камедыя. Але аўтар імкнецца звярнуць нашу ўвагу на сучасныя праблемы. «Раней я казаў пра простыя рэчы складанымі словамі, – адзначае аўтар. – Цяпер вырашыў паспрабаваць сказаць пра складанае, глыбіннае, у лёгкай форме» [1]. Нават назва твора невыпадковая, бо сфагнум – гэта від балотнага моху. Метафара балота займае значнае месца ў беларускай літаратуры – яно таямнічае, непазнавальнае, ахутанае містыкай.

Як слухна адзначае рэдакцыя сайта «delaemvместе», «тры галоўныя героі, хоць асобы і вельмі розныя, але ўсе аднолькава вераць у цуд. Яны вераць, што грошы можна выкапаць з пад зямлі, ці злавіць з неба, ці выпадкова знойдзеная майка з'яўляецца майкай Уладзіміра Пуціна, якую можна вельмі дорага прадаць. Больш за тое, штораз яны практычна ловяць сваю ўдачу за хвост. Але яна ўвесь час выслізгвае ад іх. І гэтую веру ў цуд аўтар пераносіць на ўсіх беларусаў у цэлым» [2].

Такім чынам, на аснове створаных аўтарам вобразаў можна вылучыць і разгледзець пэўныя рысы характару сучасных беларусаў. Ментальнасць адлюстроўваецца праз звычкі герояў, іх развагі, праз рашэнні, якія яны прымаюць. Аўтар звяртае ўвагу на «зачараванасць» беларусаў, іх даверлівасць, абыякавасць і веру ў цуд. «Беларусы жывуць у нейкім казачным свеце», – да такой высновы прыходзіць В. Марціновіч у сваім творы. Аднак свет вакол самы што ні на ёсць рэальны і цудаў тут не бывае.

Літаратура

1 Марціновіч, Віктар. «Сфагнум» / Віктар Марціновіч [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://34mag.net/post/sfagnum>. – Дата доступу: 23.04.2019.

2 Марціновіч, Віктар «Сфагнум»: рэцэнзія / Віктар Марціновіч [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://delaemvместе.by/viktor-martinovich-sfagnum/>. – Дата доступу: 23.04.2019.

С. Ш. Таішпулатова
Науч. рук. **И. Г. Гомонова**,
канд. филол. наук, доцент

РУССКИЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ С КОМПОНЕНТАМИ-МЕТЕОНИМАМИ

В качестве объекта исследовательского интереса фразеологов регулярно выступают фразеологические единицы (ФЕ), объединённые общим компонентом. Одну из таких групп устойчивых выражений составляют фразеологизмы с компонентом-метеонимом. В состав русских фразеологизмов входят следующие метеонимы (названия состояний природы и стихийных явлений): *ветер, снег, гром, дождь, облако, туча, лёд, туман, солнце, гроза*. Наиболее активно представлены фразеологизмы с компонентами *ветер* (73 ед.), *солнце* (64 ед.), *дождь* (19 ед.). Так, среди ФЕ с компонентом *ветер* – 46 диалектных (напр., *жить на ветру* 'об отсутствии сердечности, теплоты'), 11 просторечных и 16 разговорных (напр., *ветер в спину* 'о безбедной, беззаботной жизни').